

วัฒนธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ศึกษาเปรียบเทียบ
ระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

นายศุภกร วิริยานภากรณ์

สถาบันวิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-760-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17391040

**POLITICAL CULTURE OF LOCAL POLITICIAN : A COMPARATIVE STUDY OF
MEMBERS OF MUNICIPALITY COUNCIL AND MEMBERS OF SUBDISTRICT
ADMINISTRATION IN PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE**

Mr. Supakorn Wiriyapanaporn

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts**

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-760-8

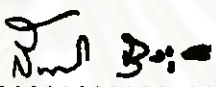
หัวข้อวิทยานิพนธ์ : วัฒนธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ศึกษาเปรียบเทียบ
ระหว่างสมาชิกสภาเทศบาล กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย : นายสุภกร วิริยานภากรณ์

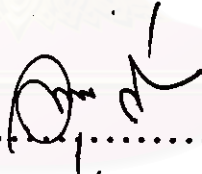
ภาควิชา : การปกครอง

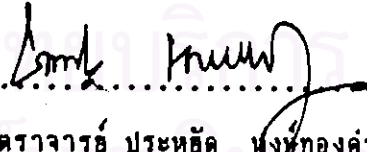
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารรัฐกิจ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ งามสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมนี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร)

ศุภกร วิจารณ์ภรณ์ : วัฒนธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ศึกษาเปรียบเทียบ
ระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(POLITICAL CULTURE OF LOCAL POLITICIAN : A COMPARATIVE STUDY OF
MEMBERS OF MUNICIPALITY COUNCIL AND MEMBERS OF SUBDISTRICT
ADMINISTRATION IN PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.ประหยัด หงษ์ทองคำ, 175 หน้า, ISBN 974-634-760-8

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของสมาชิกสภาท้องถิ่นสองประเภท คือ สมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร รวมทั้งหาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาท้องถิ่น กับลักษณะวัฒนธรรมทางการเมือง

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งสองประเภท มีค่านิยมแบบเสรีนิยมและอำนาจนิยม ในระดับปานกลาง แต่เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างพบว่า สมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งสองประเภทมีค่านิยมแบบเสรีนิยมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนค่านิยมแบบอำนาจนิยมไม่พบความแตกต่าง
2. สมาชิกสภาท้องถิ่นทุกระดับอายุ ทุกระดับการศึกษา ทุกอาชีพ และสังกัดองค์การปกครองท้องถิ่นทุกประเภท มีคะแนนเฉลี่ยของค่านิยมแบบเสรีนิยมมากกว่าอำนาจนิยม
3. อายุ การศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับค่านิยมแบบเสรีนิยม และอำนาจนิยม ส่วนอาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับค่านิยมแบบเสรีนิยม แต่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กับค่านิยมแบบอำนาจนิยม และประเภทการสังกัดองค์การปกครองท้องถิ่น มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 กับค่านิยมแบบเสรีนิยม แต่ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับค่านิยมแบบอำนาจนิยม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต ศุภกร วิจารณ์ภรณ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C731579 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD: POLITICAL CULTURE/LIBERALISM/AUTHORITARIANISM

SUPAKORN WIRIYANAPAPORN : POLITICAL CULTURE OF LOCAL POLITICIAN :
 A COMPARATIVE STUDY OF MEMBERS OF MUNICIPALITY COUNCIL AND MEMBERS
 OF SUBDISTRICT ADMINISTRATION IN PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE.
 THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PRAYAD HONGTONGKUM, 175 pp.
 ISBN 974-634-760-8

The research is aimed at studying the characteristics of political culture of two types of local council members, that is, members of Municipality Council and members of Subdistrict Administration, and the correlation of their individual status and their characteristics of political culture.

The results of the study indicate as follows :

1. Both types of local council members political values are liberal and authoritarian at the medium level. After analysing the differences, it shows that both types of them posses different kinds of liberal values with the statistic significance at 0.05. But the statistic significance of their authoritarian values does not differ.

2. Members of local council of all levels of age, education, occupation, and all kinds of local government organization have the average point of liberal values higher than authoritarian values.

3. Age and education have no statistic significance with regard to liberal and authoritarian values. Occupation has no statistic significance with regard to liberal values. But with authoritarian values, it has statistic significance at 0.05. The type of local government organization has statistic significance at 0.01 with regard to liberal value, but none with authoritarian values.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... Government.....

สาขาวิชา..... Government.....

ปีการศึกษา..... 1996.....

ลายมือชื่อนิสิต..... Supakorn Wiriyapaporn.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... [Signature].....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยคล่องไปได้ด้วยความอนุเคราะห์และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ ซึ่งเป็นผู้จุดประกายแห่งความคิดให้แก่ผู้วิจัย และรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์. รวมทั้งได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลีम्मณี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร ที่ได้กรุณาเป็นประธานกรรมการ และกรรมการ ตามลำดับ ในการเป็นคณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ข้อแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณทัศนีย์ ดันตวิโรต ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา และเป็นธุระในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ รวมทั้งเป็นผู้ที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา คุณพิรุณ วิมลอักษร และคุณองอุทก สุทธิศิริ กัลยาณมิตรที่ได้คอยให้กำลังใจ และไต่ถามทุกข์สุข ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ พันตำรวจเอก ชงชัย ชำสุวรรณ และคุณไพศาล ศรีนาคล้วน ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการทดลองใช้แบบสอบถาม คุณปิยรัตน์ ฉายศรี ที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวก และประสานงานในการเก็บข้อมูลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

สิ่งที่สำคัญสูงสุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ผู้ซึ่งมีพระคุณยิ่งในการให้โอกาส และให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านของการศึกษาแก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณบุคคลอื่นที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จคล่องไปได้ด้วยดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายศุภกร วิริยานาภรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของสภาพปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	8
สมมติฐานของการศึกษา	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	9
ขอบเขตของการศึกษา	9
วิธีการศึกษา	12
นิยามศัพท์	13
การนำเสนอ	15
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
วัฒนธรรม	19
วัฒนธรรมทางการเมือง	27
การกล่อมเกลากองการเมือง	36
พื้นฐานทางวัฒนธรรมของสังคมไทย	47
วัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทย	59
ลักษณะบุคลิกภาพแบบเสรีนิยม และอำนาจนิยม	66
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย	82
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	82
การสุ่มตัวอย่าง	83
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	83
เครื่องมือวัดที่ใช้ในการศึกษา	85
เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล	87
การประเมินคุณภาพเครื่องมือวัด	87
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	89
การวิเคราะห์ข้อมูล	90
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	90
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	130
รายการอ้างอิง	148
ภาคผนวก	
ก. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	155
ข. จำนวน และร้อยละของคำตอบ ของแบบสอบถามรายชื่อ จำแนกตาม	
ประเภทสมาชิกสภาท้องถิ่น	164
ประวัติผู้เขียน	175

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	แสดงจำนวน และร้อยละของข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง 93
ตารางที่ 2	แสดงระดับค่านิยม และคะแนนค่านิยมแบบเสรีนิยม จำแนกตาม สถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาเทศบาล 96
ตารางที่ 3	แสดงระดับค่านิยม และคะแนนค่านิยมแบบอำนาจนิยม จำแนกตาม สถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาเทศบาล 99
ตารางที่ 4	แสดงระดับค่านิยม และคะแนนค่านิยมแบบเสรีนิยม จำแนกตาม สถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 102
ตารางที่ 5	แสดงระดับค่านิยม และคะแนนค่านิยมแบบอำนาจนิยม จำแนกตาม สถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 105
ตารางที่ 6	แสดงระดับค่านิยม และคะแนนค่านิยมแบบเสรีนิยม จำแนกตามสถานภาพส่วน บุคคลของสมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 108
ตารางที่ 7	แสดงระดับค่านิยม และคะแนนค่านิยมแบบอำนาจนิยม จำแนกตามสถานภาพ ส่วนบุคคลของสมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล . 112
ตารางที่ 8	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของค่านิยมแบบเสรีนิยม และอำนาจนิยม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรี- อยุธยา 116
ตารางที่ 9	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของค่านิยมแบบเสรีนิยม และอำนาจนิยม ของสมาชิก สภาเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามครุชนี ผู้วัด 118
ตารางที่ 10	แสดงการเปรียบเทียบลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 126
ตารางที่ 11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคล กับลักษณะวัฒนธรรมทาง การเมืองของสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 128

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

<p>ตารางผนวกที่ 1</p>	<p>จำนวน และร้อยละของคำตอบของแบบสอบถามรายชื่อของ สมาชิกสภาเทศบาล</p>	<p>165</p>
<p>ตารางผนวกที่ 2</p>	<p>จำนวน และร้อยละของคำตอบของแบบสอบถามรายชื่อของ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล</p>	<p>169</p>
<p>ตารางผนวกที่ 3</p>	<p>จำนวน และร้อยละของคำตอบของแบบสอบถามรายชื่อของ สมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา</p>	<p>172</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย